

ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KHOA HỌC XÃ HỘI VÀ NHÂN VĂN

HOÀNG THỊ HẢI HÀ

**THẾ GIỚI NHÂN VẬT TRONG TRUYỆN NGẮN
CỦA WILLIAM SOMERSET MAUGHAM**

LUẬN VĂN THẠC SĨ

Hà Nội - 2014

ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KHOA HỌC XÃ HỘI VÀ NHÂN VĂN

HOÀNG THỊ HẢI HÀ

THẾ GIỚI NHÂN VẬT TRONG TRUYỆN NGẮN CỦA
WILLIAM SOMERSET MAUGHAM

Chuyên ngành: Văn học nước ngoài

Mã số: 60 22 30

LUẬN VĂN THẠC SĨ

Người hướng dẫn khoa học: TS. Nguyễn Thị Thu Thủy

Hà Nội - 2014

MỤC LỤC

	<i>Trang</i>
MỞ ĐẦU	3
1. Lý do chọn đề tài.....	3
2. Lịch sử vấn đề	3
3. Nhiệm vụ của đề tài	9
4. Phạm vi nghiên cứu	10
5. Phương pháp nghiên cứu.....	11
6. Bố cục luận văn	11
CHƯƠNG 1: CÁC KIỂU NHÂN VẬT TRONG TRUYỆN NGẮN CỦA WILLIAM SOMERSET MAUGHAM	12
1.1. Nhân vật đồ vỡ	15
1.2. Nhân vật tha hóa	21
1.3. Nhân vật thức tỉnh	30
CHƯƠNG 2: CHÂN DUNG NHÂN VẬT TRONG TRUYỆN NGẮN WILLIAM SOMERSET MAUGHAM	36
2.1. Chân dung ngoại hình nhân vật.....	36
2.1.1. Ngoại hình thống nhất với bản chất nhân vật.....	37
2.1.2. Ngoại hình đối lập với bản chất nhân vật.....	40
2.2. Chân dung tâm lí nhân vật.....	45
2.2.1. Chân dung tâm lí bất biến.....	45
2.2.2. Chân dung tâm lí phức tạp.....	48
CHƯƠNG 3: NHÂN VẬT TRONG TÌNH HUỐNG TRUYỆN VÀ CÁC MỐI QUAN HỆ KHÔNG - THỜI GIAN	55
3.1. Nhân vật trong tình huống truyện	55
3.1.1. Tình huống kịch tính	56
3.1.2. Tình huống gặp gỡ.....	62
3.2. Nhân vật trong mối quan hệ không - thời gian	67
3.2.1. Nhân vật trong không gian nghệ thuật.....	67

3.2.1.1. Không gian thiên nhiên	68
3.2.1.2. Không gian thuộc địa.....	71
3.2.1.3. Không gian xã hội thượng lưu.....	79
3.2.2. Nhân vật trong thời gian nghệ thuật	82
3.2.2.1. Thời gian tuyến tính	83
3.2.2.2. Thời gian đồng hiện	87
KẾT LUẬN	90
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	92

MỞ ĐẦU

1. Lí do chọn đề tài

William Somerset Maugham (1874-1965) là một trong số những tác gia nổi bật của nền văn học Anh thế kỉ XX. Ông là cây bút đa tài, để lại khối lượng tác phẩm khá lớn ở nhiều lĩnh vực: tiểu thuyết, truyện ngắn, kịch, kịch bản phim, hồi kí, phê bình văn học. Ở lĩnh vực nào ông cũng để lại dấu ấn đậm nét, sớm trở thành tên tuổi sáng chói trên văn đàn và nhận được thù lao cao nhất thập niên 1930s. Là cầu nối giữa hai cuộc thế chiến, sự nghiệp văn học của ông ghi dấu chặng đường phát triển của văn chương Anh đương thời. Do đó, việc tìm hiểu sự nghiệp của ông giúp người nghiên cứu hiểu hơn về một giai đoạn của văn học Anh nói riêng, văn học thế giới nói chung.

Trong gia tài văn chương của W.S. Maugham, truyện ngắn là thể loại gắn bó lâu nhất, tạo được sức sống bền bỉ và in đậm dấu ấn Maugham nhất. Ông được vinh danh là một trong những tượng đài truyện ngắn Anh thế kỉ XX, được coi là “Maupassant của Anh quốc” bởi lối viết truyền thống, cốt truyện khéo léo kết hợp với ngòi bút sắc sảo trong miêu tả tâm lí và châm biếm xã hội.

Ở Việt Nam, truyện ngắn của W.S. Maugham được dịch và tiếp nhận từ năm 1930 trên báo Ngày nay, đúng thời điểm rực rỡ nhất trong sự nghiệp của nhà văn. Từ đó đến nay, trải qua gần một thế kỉ nhưng Maugham vẫn chưa được dịch một cách hệ thống và do đó, việc tiếp cận tác phẩm của ông cũng mới chỉ dừng lại ở những khái quát mang tính khơi gợi bước đầu. Chính bởi vậy, việc đi sâu tìm hiểu văn nghiệp W.S. Maugham nói chung, truyện ngắn của ông nói riêng vẫn là một mảnh đất giàu tiềm năng cho các nhà nghiên cứu. Trong luận văn này, chúng tôi đi sâu tìm hiểu vấn đề thế giới nhân vật trong truyện ngắn của nhà văn W.S. Maugham, ngõ hầu thấy được quan niệm nghệ thuật về con người của ông, đồng thời đánh giá được tài năng văn chương và những đóng góp của ông cho thể loại này.

2. Lịch sử vấn đề

Truyện ngắn Maugham không phải là đối tượng xa lạ của giới phê bình trên thế giới, đặc biệt ở các nước Anh, Mỹ cũng như các nước thuộc khối Liên hiệp Anh cũ.

Ngay từ những năm Maugham sung mãn nhất trong việc sáng tác truyện ngắn, các nhà phê bình đã ghi nhận tài năng của ông, chủ yếu thông qua bình luận trên báo chí. Mục phê bình của tạp chí *Saturday Riview* số ra tháng 10 năm 1921 đã có đánh giá về hai tác phẩm của Maugham: “Truyện ngắn *Edward Barnard* được hình thành trong một khoảnh khắc đa cảm hiếm gặp, nơi nhà văn được tận hưởng vẻ đẹp kì diệu và không gian yên bình của đảo Tahiti”; “*Mura* hoàn toàn là một kiệt tác đầy kinh hoàng, hơn mọi lời đánh giá” [61].

Năm 1922, trong khi đề cập đến truyện ngắn *The trembling of a leaf* (Sự run rẩy của chiếc lá), bà Louise Maunsell Fiel đã có những đánh giá cụ thể vào một số tác phẩm của nhà văn; chẳng hạn: *Chàng Đỏ* - “không có sự châm biếm nền văn minh nào lại có thể sâu cay hơn tình tiết hài hước tại vùng biển phương Nam này” [...]; *Mura*- “câu chuyện giàu sức thuyết phục nhất, bất thường nhất trong tuyển tập truyện ngắn này. Đó không chỉ là câu chuyện thú vị mà còn là câu chuyện về một thảm kịch của tâm hồn. Nhà văn không dành một đoạn nào để mô tả vẻ đẹp của con người” [60].

Năm 1926, Edwin Muir đã có nhận định về tập truyện ngắn *The Casuarina tree* (Cây phi lao) như sau: “Truyện của Maugham không có được vẻ rực rỡ và sức hấp dẫn như sáng tác của Kipling nhưng ông cho chúng ta cái điều mà Kipling không có được, đó là một lời bình luận thông minh về cuộc đời. Chúng ta thấy điều này khi nhà văn bàn về những chủ đề mang tính nghiêm túc, với những hình ảnh thiên nhiên vĩnh cửu và kết cục của đời người” [59]. Nhà phê bình cũng cho rằng Magham hay “lưu ý độc giả tới bi kịch, nghịch lí của cuộc đời” nhằm muốn “chứng minh rằng những gì xảy ra trong truyện là không thể tránh khỏi” [59].

Sau này, khi tập hợp các bài viết phê bình, đánh giá văn nghiệp Maugham trên các tạp chí uy tín trên thế giới tạo thành cuốn *W.S.Maugham- The Critical Heritage* (Maugham- Di sản phê bình, xuất bản năm 1987), người biên tập cho rằng: “Ông được ca ngợi bởi lối viết “rõ ràng” và được mô tả như “một nhà văn chuyên nghiệp vĩ đại cuối cùng” [58, tr.2], người viết cũng khẳng định: “các

phương pháp viết truyện truyền thống vẫn giữ được vai trò độc tôn cho đến cuối sự nghiệp của nhà văn” [58, tr.7].

Như vậy, điếm qua một vài sách, báo xuất bản tại Anh, Mĩ, có thể thấy các nhà phê bình chủ yếu đi sâu chỉ ra nét riêng, điều làm nên sức hấp dẫn trong các sáng tác truyện ngắn cụ thể của Maugham, đồng thời khẳng định vị trí của ông trong làng truyện ngắn thế giới.

Tại Việt Nam, truyện ngắn của ông được bàn luận rải rác trong các công trình mang tính văn học sử về văn học Anh nói chung, một số công trình dịch thuật truyện ngắn Maugham ra tiếng Việt nói riêng, chẳng hạn: *Cửa sổ văn chương thế giới* (Trần Thiện Đạo, Nxb. Văn hóa thông tin, 2003), *Đặc trưng truyện ngắn Anh Mĩ* (Lê Huy Bắc, Nxb. Đại học Sư phạm, 2008), *Mưa* (William Somerset Maugham, Nhiều dịch giả, Vương Trí Nhàn giới thiệu, Nxb. Tác phẩm mới, 1987),...

Kể từ khi *Mưa*, truyện ngắn đầu tiên của Maugham được Khái Hưng dịch đăng trên báo *Ngày nay*, phải đến khoảng ba chục năm sau, W.S.Maugham mới được giới thiệu nhiều ở Việt Nam. Trần Thiện Đạo có thể coi là một trong số những nhà nghiên cứu đề cập sớm nhất đến thể loại truyện ngắn của ông.

Trong bài viết *Một vì sao rụng - William Somerset Maugham*, Trần Thiện Đạo trước hết điếm lại nguyên cớ khiến Maugham viết truyện ngắn: 1. Do nhu cầu của độc giả lúc đó: đọc nhiều thông tin, dữ kiện trong một dung lượng ngắn để đỡ mất thời gian, và 2. Do sự hứng thú của việc phải chắt lọc ngôn từ, “không được xài phí một chữ nào” trong khi kể chuyện đã thúc đẩy ông đến với thành công trong thể loại truyện ngắn. Sau khi điếm các tập truyện ngắn mà nhà nghiên cứu cho là thành công nhất của tác giả như: *The Trembling of the leaf* (Chiếc lá rung trong gió, 1921), *The Casuarina Tree* (Cây phi lao, 1926), *Ashenden* (1928),... Trần Thiện Đạo cho rằng, điều đặc biệt trong truyện ngắn của Maugham chính là “bối cảnh và khung cảnh hoặc Mã Lai, hoặc Nhật Bản, hoặc các đảo ở Thái Bình Dương”, ông cũng cho biết “nhiều phim ảnh cũng được quay theo cốt truyện một số truyện ngắn này” [13, tr.188].

Vương Trí Nhân trong tiểu luận *Truyện ngắn, một số vấn đề nghệ nghiệp* in trong cuốn *Sổ tay người viết truyện ngắn* xuất bản năm 1980 nhiều lần nhắc đến Maugham như là một cây bút có tay nghề lão luyện trong nghệ thuật truyện ngắn bên cạnh các bậc thầy khác như: Chekhov, Hemingway, Edgar Poe,... Nhà nghiên cứu trích dẫn nhiều ý kiến của Maugham về nghệ thuật truyện ngắn nhằm làm sáng tỏ các phương diện trong nghệ thuật viết truyện, đặc biệt là lối viết theo phương pháp cổ điển. Điều đó chứng tỏ đối với Vương Trí Nhân, Maugham được coi như một cây đại thụ mẫu mực ở lối viết truyền thống.

Cũng nhà nghiên cứu Vương Trí Nhân, trong *Lời nói đầu* cuốn tuyển tập truyện ngắn *Mưa* xuất bản năm 1984 đã có những nhận xét mang tính tổng quát về nghệ thuật, nội dung truyện ngắn W.S. Maugham. Nhà nghiên cứu cho rằng: Đúng về mặt nghệ thuật thì cách viết của Maugham không mới so với Edgar Poe, E. Hofmann với các loại truyện kì dị, của Chekhov với loại truyện tâm lí. Cách viết của ông “khuôn thước, cổ điển mà lại tự nhiên, không bày tỏ một dấu hiệu nào của sự cố gắng” [33, tr.6]. Tác phẩm văn xuôi của ông “thường nặng tính tả, kể, thông tin”, “nhịp điệu chậm”, tuy nhiên do “đạt đến trình độ chín muồi trong nghệ thuật viết truyện” nên một số truyện ngắn của Maugham vẫn được coi là “những mẫu mực hoàn chỉnh mà bất cứ ai muốn đạt tới những thành tựu mới trong thể tài này phải để mắt tới” [33, tr.8] Về khía cạnh nội dung, Vương Trí Nhân đã khái quát một thông điệp xuyên suốt các tác phẩm truyện ngắn của nhà văn: “thường nói nhiều đến những cái tầm thường, nhỏ mọn của con người, nhưng vẫn bao hàm một sự thông cảm và lời kêu gọi: hãy sống cho lương thiện, rồi cuộc đời sẽ công bằng hơn rất nhiều so với điều chúng ta vẫn tưởng” [33, tr.9].

Trong lời giới thiệu truyện ngắn *Bức thư*, dịch giả Nguyễn Tuấn Khanh khẳng định Maugham “là nhà văn bậc thầy về truyện vừa và ngắn, hài kịch. Rất nhiều truyện vừa và ngắn của ông được chuyển thể đưa lên vô tuyến truyền hình và điện ảnh như *Bức thư*, *Chiếc lá rung trong gió*, *Bức bình phong Trung Hoa*... Ông có cá tính sáng tạo văn học hết sức độc đáo, khả năng suy xét độc lập, giọng văn giễu cợt đến cay độc” [26, tr.161].

Nguyễn Văn Chiến trong bài viết *William Somerset Maugham- nhà văn của nước Anh và của mọi người* bên cạnh những nhận định về sự nghiệp văn học của Maugham còn có những đánh giá thấu đáo về truyện ngắn của nhà văn này: “Những truyện ngắn của Maugham thường rất chân thành, lý thú, được xây dựng rất khéo léo và phát triển rất hợp lý” [10, tr.158]. Nhà nghiên cứu chỉ ra căn nguyên: “Vốn kinh nghiệm phong phú về cuộc sống cùng cái nhìn sắc sảo vào bản chất con người đã giúp Maugham có được một phẩm chất phân tích và phê phán rất hiệu năng” [10, tr.158]. Dẫn lại những phát biểu của Maugham về vai trò của yếu tố cốt truyện, Nguyễn Văn Chiến đưa ra nhận định xác đáng: “Tuy Maugham coi trọng sự quyền rũ của truyện ngắn được hình thành nên từ cốt truyện thú vị và tình huống hấp dẫn, song ở trong truyện của ông có thể bộc lộ những phẩm chất mà ông chưa đề cập, đó là sự hàm chứa một tư tưởng sâu sắc, sự quan sát say sưa và tính sắc sảo của mô tả tính cách” [10, tr.159]. Nhà nghiên cứu kết luận: “Nơi ông có một nhãn quan hiện thực sắc sảo, một cách quan sát và mô tả tính cách độc đáo, những cốt truyện được cấu tứ rất hay và thuyết phục cùng một ngôn ngữ biểu đạt chân xác, mượt mà tạo nên thứ phong cách giản dị, sâu xa, tất thảy đều được chính câu chuyện nói lên, chính tất cả những điều đó đã tạo nên bản sắc Maugham” [10, tr.159].

Truyện ngắn Maugham được nhà nghiên cứu Lê Huy Bắc trình bày khá kỹ lưỡng trong cuốn *Đặc trưng truyện ngắn Anh – Mỹ*. Trước hết, ông coi “truyện ngắn mới là lĩnh vực gặt hái nhiều thành công nhất của Maugham” [2, tr.16]; đồng thời chỉ ra cái hấp dẫn trong truyện ngắn của Maugham: “Ông có biệt tài trong việc khám phá những mối quan hệ phức tạp, lòng tham cũng như tham vọng của con người trong một hiện thực nghiệt ngã, gây sốc với người đọc” [2, tr.17]. So sánh nghệ thuật truyện ngắn của Maugham với nhiều văn hào khác, Lê Huy Bắc chỉ ra nét độc đáo trong nghệ thuật viết truyện ngắn của nhà văn này: “Tác phẩm của ông đào sâu khám phá những xúc cảm ở chiều sâu tâm hồn con người, nhưng ông không chọn hình thức kể chuyện lâm li bi đát của nhiều cây bút mang phong cách lãng mạn mà thay vào đó là lối kể hóm hỉnh, hướng đến những nẻo khuất trong tâm lý con người” [2, tr.17]. Về nghệ thuật kể chuyện, nhà nghiên cứu chỉ ra: “Lối kể của Maugham dung dị, điềm

tĩnh, có độ kết dính cao”; “Lối kể của ông kết hợp được những yếu tố cổ điển và hiện đại” [2, tr.21], văn phong của ông “ngắn gọn, súc tích”.

Trên nhiều trang mạng, chúng tôi thu thập một số bài viết về Maugham như sau:

Phạm Văn Tuấn với bài viết *Maugham- nhà văn danh tiếng nước Anh* trên trang web: www.vietsciences.free.org nhận xét: “Maugham đã suy nghĩ minh bạch, viết rõ ràng, diễn tả các quan niệm hay ý tưởng đôi khi yếm thế, chua chát bằng lời văn đẹp đẽ, văn minh” và “Cách duy trì cốt truyện rất khéo léo khiến Maugham được so sánh với G.Maupassant và ông được gọi là *Maupassant của Anh quốc*” [52].

Tạp chí *Sông Hương* ấn bản điện tử www.tapchisonghuong.com.vn số ra ngày 10/9/2010 đăng bản dịch truyện ngắn *The Verger* (Thầy quản giáo đường), trong phần giới thiệu, tòa soạn đánh giá nghệ thuật viết văn của Maugham: “... bút pháp hiện thực sắc sảo, soi rọi những khía cạnh mâu thuẫn nghịch chiều của cuộc sống, phát hiện những nét sâu kín trong bản tính con người. Lối văn của ông trong sáng, khúc chiết, ông lại có biệt tài dẫn truyện hấp dẫn, lý thú, đặc biệt phong cách của ông thường hài hước, sâu cay” [35].

Ngô Văn Long trong trang www.sachhay.com tập trung tìm hiểu tư tưởng của nhà văn thể hiện trong các truyện ngắn: “Quan điểm của Maugham trong các truyện của ông nhiều khi rất khác thường, nhưng với kỹ thuật bậc thầy trong cách kể chuyện cà kê chậm rãi và những đoạn kết bất ngờ gây sững sốt, người ta nhiều khi quên đi hoặc không thấy hết quan điểm khác người của ông vì quá chú ý vào cốt truyện vốn rất cuốn hút vì những bất ngờ hợp lý” [30].

Trong lời tựa tác phẩm dịch *The painted Veil* (Bức bình phong, Nxb. Phụ nữ, 2004), Nguyễn Minh Hoàng đã viết về lịch sử tiếp nhận sáng tác của Maugham: “Từ Khải Hưng là người đầu tiên đã dịch truyện ngắn *Mura* đăng trên tạp chí *Ngày nay*, tính đến nay có hơn ba mươi năm”, “mỗi tác phẩm ông viết ra đều chứa đựng một triết lý nhân sinh dung dị nhưng thâm trầm. Lời văn của ông thì khỏi nói, vừa nhẹ nhàng, lời cuốn vừa tài hoa. Tác phẩm của ông rất nhiều, đọc rất thú, vì phần lớn đào sâu những uẩn khúc của lòng người” [32, tr.3].

DANH MỤC THAM KHẢO

TÀI LIỆU TIẾNG VIỆT

1. Lại Nguyên Ân (1999), *150 thuật ngữ văn học*, Nxb Đại học quốc gia Hà Nội, Hà Nội.
2. Lê Huy Bắc (2008), *Đặc trưng truyện ngắn Anh - Mỹ*, Nxb Đại học Sư phạm, Hà Nội.
3. Lê Huy Bắc (2005), *Truyện ngắn: Lí luận, tác gia và tác phẩm* (2 tập), Nxb Giáo dục, Hà Nội.
4. Lê Huy Bắc (2008), “Cốt truyện trong tự sự”, Tạp chí *Văn học*, số 7.
5. M.A.Beliaep (1961), *Những phương pháp và thủ thuật nghiên cứu hình tượng nhân vật*, in trong *Những vấn đề phương pháp giảng dạy văn học*, Nxb Viện nghiên cứu giáo dục Liên Xô.
6. Nguyễn Văn Bình, Lê Huy Hòa (2002), *Những bậc thầy văn chương*, Nxb Văn học, Hà Nội.
7. Nguyễn Minh Châu (2003), *Truyện ngắn*, Nxb Văn học, Hà Nội.
8. Nguyễn Minh Châu (2002), *Trang giấy trước đèn* (Tôn Phương Lan sưu tầm và giới thiệu), Nxb Khoa học xã hội, Hà Nội.
9. Phạm Phương Chi (2014), “Dưới mặt nạ exotics”, Tạp chí *Nghiên cứu Văn học*, số 11.
10. Nguyễn Văn Chiến (2003), “William Somerset Maugham: nhà văn của nước Anh và của mọi người”, Tạp chí *Văn học nước ngoài*, số 2.
11. Nguyễn Thế Dương dịch (2004), *Những truyện ngắn hay nhất thế giới*, Nxb Hải Phòng, Hải Phòng.
12. Đặng Anh Đào (2001), *Đổi mới nghệ thuật tiểu thuyết phương Tây hiện đại*, Nxb Đại học quốc gia Hà Nội, Hà Nội.
13. Trần Thiện Đạo (2003), *Cửa sổ văn chương thế giới*, Nxb Văn hóa - Thông tin, Hà Nội.
14. Trần Thanh Địch (1988), *Tìm hiểu truyện ngắn*, Nxb Tác phẩm mới, Hà Nội.
15. Hà Minh Đức chủ biên (1998), *Lí luận văn học*, Nxb Giáo dục, Hà Nội.

16. Said W. Edward (1998), *Đông phương học* (Luu Đoàn Huynh, Phạm Xuân Ri, Trần Văn Tụy dịch, Luu Đoàn Huynh hiệu đính), Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.

17. Lê Bá Hán, Trần Đình Sử, Nguyễn Khắc Phi (2004), *Từ điển thuật ngữ văn học*, Nxb Giáo dục, Hà Nội.

18. Hoàng Ngọc Hiến (1999), *Năm bài giảng về thể loại*, Nxb. Giáo dục, Hà Nội.

19. Đỗ Đức Hiểu (chủ biên), Nguyễn Huệ Chi, Phùng Văn Tửu, Trần Hữu Tá (2005), *Từ điển văn học* (Bộ mới), Nxb Thế giới, Hà Nội.

20. Đào Duy Hiệp (1995), *Những quan niệm của nước ngoài về truyện ngắn và đọc truyện ngắn hiện đại*, Nxb Giáo dục, Hà Nội.

21. Đào Duy Hiệp (2008), *Phê bình văn học từ lý thuyết hiện đại*, NXB Giáo dục, Hà Nội.

22. Đỗ Đức Hiểu (2000), *Thi pháp hiện đại*, Nxb Hội Nhà văn, Hà Nội.

23. Nguyễn Thái Hòa (2000), *Những vấn đề thi pháp của truyện*, Nxb Giáo dục, Hà Nội.

24. Kagarolitoki (Iu), *Lời tựa*, trong W.S.Maugham: *Người đàn bà trên sàn diễn*. nguồn: vnthuquan.net

25. Khrapchenko. M.B (1978), *Cá tính sáng tạo của nhà văn và sự phát triển văn học*, Nxb Tác phẩm mới, Hà Nội.

26. Nguyễn Tuấn Khanh tuyển chọn và giới thiệu (2001), *Truyện ngắn Anh*, Nxb Hội Nhà văn, Hà Nội.

27. Trương Lai (1983), “Phạm trù người của triết học Macxit và nghiên cứu văn học”, Tạp chí *Văn học*, số 3, tr.9.

28. Cao Kim Lan (2005), “Mấy vấn đề thi pháp cốt truyện”, Tạp chí *Văn học*, số 6.

29. Lê Nguyên Long (2013), *Trung tâm và ngoại biên, từ hệ hình cấu trúc đến hệ hình hậu cấu trúc luận*, tạp chí *Nghiên cứu văn học*, số 4.

30. Ngô Văn Long, *Tình dục – tình cảm – tình yêu: chữ tình của Tolstoi, Maugham và... y học hiện đại*.

Nguồn: <http://www.sachhay.org/sach/ChiTiet/3486/truyen-ngan-maugham>.

31. Phương Lựu chủ biên (2006), *Lí luận văn học*, Nxb Giáo dục, Hà Nội.

32. W.S.Maugham (2004), *Bức bình phong* (Nguyễn Minh Hoàng dịch), Nxb Phụ nữ, Hà Nội.

33. W.S.Maugham (1987), *Mưa* (Nguyễn Việt Long dịch), Nxb Hội Nhà văn, Hà Nội.

34. W.S.Maugham (2007), *S.Maugham - Tuyển tập truyện ngắn* (Phạm Sông Hồng tuyển chọn), Nxb Hội Nhà văn, Hà Nội.

35. W.S.Maugham, *Người quản giáo đường* (Điền Thanh dịch, Tạp chí *Sông Hương* giới thiệu).

Nguồn: <http://tapchisonghuong.com.vn/tap-chi/c217/n6345/Thay-quan-giao-duong.html>

36. W.S.Maugham, *Vực nước, tập truyện ngắn W.S.Maugham*, (Nguyễn Việt Long dịch), Nxb Hội nhà văn, Hà Nội.

37. W.S.Maugham, *Năm truyện ngắn hay nhất của S.Maugham*, Nxb Hội nhà văn.

38. Đào Yên Ninh (2011): *Văn hào Anh Somerset Maugham: chậm mà chắc*.
Nguồn: <http://vnca.cand.com.vn/vivn/tulieuvanhoa/2011/7/56124.cand>

39. Nhiều tác giả, *Nụ cười Giocononda: tuyển tập truyện ngắn chọn lọc Anh – Mỹ*, Nxb Hội nhà văn.

40. Nhiều tác giả (2000), *Nghệ thuật truyện ngắn và ký*, Nxb Thanh niên, Hà Nội.

41. Vương Trí Nhàn (1980), *Sổ tay người viết truyện ngắn*, Nxb Hội Nhà văn, Hà Nội.

42. Mai Thị Nhung (2010), *Nhân vật sa ngã trong truyện ngắn William Somerset Maugham*. Luận văn Thạc sĩ, Đại học Sư phạm Hà Nội.

43. N. I. Niculin (1999), *Những sáng tác về các chuyến viễn du* (Trần Hồng Vân dịch), in trong *Những vấn đề của lý luận và lịch sử văn học*, Viện Văn học xb, Hà Nội.

44. Hoàng Phê chủ biên (1988), *Từ điển tiếng Việt*, Nxb Khoa học xã hội, Hà Nội.

45. Phạm Thị Phương (1998), “Tìm hiểu tính cách nhân vật qua kết cấu truyện ngắn”, Tạp chí *Văn học*, số 4.

46. Phạm Viêm Phương dịch và chú giải (2004), *Truyện ngắn phân tích*, Nxb Văn nghệ Thành phố Hồ Chí Minh.

47. G.N. Poxpelop chủ biên (1998), *Dẫn luận nghiên cứu văn học*, Nxb Giáo dục, Hà Nội.

48. Trần Đình Sử (2006), *Dẫn luận thi pháp học*, Nxb Giáo dục, Hà Nội.

49. Trần Đình Sử chủ biên (2004), *Tự sự học - Một số vấn đề lí luận và lịch sử*, Nxb Đại học quốc gia Hà Nội.

50. Bùi Việt Thắng (2007), *Truyện ngắn, những vấn đề lí thuyết và thực tiễn thể loại*, Nxb Đại học quốc gia Hà Nội, Hà Nội.

51. Virginia Thompson (2007), *Thực dân và dân bản xứ nhìn về nhau*, Ngô Bắc dịch, nguồn: <http://www.gio-o.com/NgoBacVThompson1.html>

52. Phạm Văn Tuấn, *Maugham – nhà văn danh tiếng nước Anh*, nguồn: http://cothommagazine.com/index.php?option=com_content&task=view&id=710&Itemid=49

53. Sơn Tùng (1961), “Đối tượng miêu tả của tác phẩm văn học” Tạp chí *Văn học*, số 11.

54. Phùng Văn Tửu (1982), “Một số vấn đề lí luận về chủ nghĩa hiện thực”, Tạp chí *Văn học*, số 6, tr.55.

55. Phùng Văn Tửu (1996), “Một phương diện của truyện ngắn”, Tạp chí *Văn học*, số 2, tr.15.

56. Phùng Văn Tửu (1997), “Từ cuộc đời đến tác phẩm văn chương”, Tạp chí *Văn học*, số 7, tr.3.

57. Nhiều tác giả (1997), *Văn học phương Tây*, Nxb Giáo dục, Hà Nội.

TÀI LIỆU TIẾNG ANH

58. Anthony Curtis – John Whitehead (1987), *W.S.Maugham – The critical Heritage*, Routledge & Kegan Paul, London.

59. Edwin Muir (1926), Review “*The Casuarina tree*”, *Nation and Athenaeum*.

60. Louis Maunsell Fiel (1922), Review “*The trembling of a tree*”, *Newyork Times*.

61. Unsigned review (1921), *Saturday Review*.